

به نام خدا
امتحان پایان‌ترم مبانی ماتریس‌ها و جبر خطی
(یازدهم دی ۱۳۹۲)

۱. فرض کنید تبدیل خطی $T: \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ با ضابطه‌ی $T(x, y, z) = (x - 2y + 2z, x - 3y + z, x + 4z)$ داده شده باشد. ماتریس T را نسبت به پایه‌ی $\mathcal{B} = \{v_1, v_2, v_3\}$ بیابید، که در آن $v_1 = (0, 1, 1)$ ، $v_2 = (1, 0, 1)$ و $v_3 = (1, 1, 0)$.

---

۲. قضیه‌ی پوچی بعلاوه رتبه را بیان و ثابت کنید.

---

۳. برای ماتریس حقیقی A ماتریس وارون‌پذیر P را بیابید که $P^{-1}AP$ مثلثی باشد، که در آن

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 2 & 0 & -1 \\ -1 & 1 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}.$$

---

۴. ماتریس وارون‌پذیر P را بیابید که $P^{-1}AP$ به صورت ژردان باشد، که در آن A ماتریس زیر است. علاوه بر آن ماتریس ژردان مشابه با A و چندجمله‌ای می‌نیمال A را پیدا کنید.

$$\begin{bmatrix} -3 & 1 & -1 \\ -7 & 5 & -1 \\ -6 & 6 & -2 \end{bmatrix}$$

---

۵. فرض کنید $T: V \rightarrow W$ ، یک تبدیل خطی یک‌به‌یک باشد، که در آن V و W فضاهای برداری روی میدان F هستند و $\dim W < \infty$. نشان دهید
(آ) $\dim V < \infty$
(ب) تبدیل خطی $S: W \rightarrow V$ وجود دارد که $ST = \text{id}_V$.

---

۶. فرض کنید $T: V \rightarrow V$ یک تبدیل خطی پوچ‌توان باشد، که در آن V یک فضای برداری با بعد متناهی روی میدان F است، به طوری که $T^{k+1} = 0$ و $T^k \neq 0$. ثابت کنید

$$\ker T \subset \ker T^2 \subset \dots \subset \ker T^{k-1} \subset \ker T^k \subset \ker T^{k+1} = V$$

نتیجه بگیرید یک پایه از V وجود دارد که ماتریس T نسبت به آن به صورت بالا مثلثی با درایه‌های قطری ۰ است.

موفق باشید
وقت: ۱۲۰ دقیقه
هر سوال ۲۲ نمره دارد
ارزش امتحان: ۱۳۰ نمره (از ۲۰۰ نمره)